

gemeente
Stichtse
Wacht

Inleiding

Aanbieding

Geachte leden van de gemeenteraad,

We bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht. Een stevig fundament is een noodzakelijke basis in deze roerige tijden. Zeker als we terugkijken op 2022 en constateren met welke crisissituaties we te maken hadden. In het eerste kwartaal van 2022 waren de coronamaatregelen nog van kracht en ontstond een oorlog in Oekraïne. De gemeente en haar maatschappelijke partners & vrijwilligers boden in 2022 maatschappelijke opvang en begeleiding aan 262 ontheemde huishoudens uit Oekraïne. Dit alles leidde in 2022 tot verder oplopende inflatiecijfers, vooral door hogere kosten voor energie, brandstof en levensonderhoud. Om inwoners te ondersteunen met de gestegen energieprijzen, verstrekten we in 2022 aan circa 1.950 huishoudens met een laag inkomen een energietoeslag van € 1.300. Om de inflatie terug te brengen is de rente in 2022 behoorlijk verhoogd. Dit legt naast de stikstofcrisis extra druk op investeringen en woningbouwprogramma's. We bouwden in 2022 in totaal 272 woningen.

In 2022 zagen we dat landelijke crisissituaties en beleidsimpulsen steeds meer leidden tot (incidentele) financiering van het rijk, in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK) of een doeluitkering uit het gemeentefonds. De gemeente heeft in 2022 invulling gegeven aan vraagstukken als corona, de oorlog in Oekraïne, duurzaamheids- en klimaatmaatregelen, de energietoeslag, het Nationaal Programma Onderwijs, etc. Dit gaf extra druk op de reguliere werkzaamheden. Daarnaast kampte de organisatie met een hoog ziekteverzuim, onderbezetting en moeilijk in te vullen vacatures, omdat de arbeidsmarkt onder druk stond. Inhuur van extern personeel bood hierbij deels een oplossing, maar betekende ook hogere kosten.

Als we terugkijken op 2022 constateren we dat er, ondanks de roerige tijden, op veel terreinen veel is bereikt. Denk hierbij aan het inwonerspanel, de participatieleidraad, de preventie van digitale veiligheid, de uitvoering van het plan van aanpak Maarssenbroek: Samen Schoon, Heel en Veilig, het wegwerken van achterstanden in het onderhoud in de openbare ruimte, uitvoering geven aan het actieplan 'Stichtse Vecht werkt' en harmonisatie buitensport.

Tot slot bleek in 2022 dat de uitvoering van de jeugdzorg en Wmo-begeleiding door TIM SV in het eerste jaar van uitvoering tot fors hogere volume- en prijsontwikkeling leidde. Na extern onderzoek naar de oorzaak hebben we een aanvullende bijdrage opgenomen in de jaarrekening van € 6,3 miljoen. Ondanks deze aanvullende bijdrage sluit de jaarrekening 2022 met een positief saldo van € 4,3 miljoen. Vooral door onze behoudende manier van ramen van de algemene uitkering is voldoende buffer opgebouwd om de tekorten op te vangen. Het positieve saldo komt verder enerzijds voort uit vooruit ontvangen bijdragen in de algemene uitkering in december 2022, die eigenlijk voor 2023 zijn bestemd. Anderzijds door niet uitgegeven incidentele budgetten in 2022, waarvan aan u wordt voorgesteld om ze over te hevelen naar 2023.

Gemeentesecretaris
drs. M.J.J. Rommers

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Samenvatting

Beleidsverantwoording 2022

In deze samenvatting beschrijven we in het kort, drie tot maximaal vijf bereikte resultaten of ontwikkelingen per programma in 2022.

Programma 1 Bestuur

In 2022 is **een second opinion uitgevoerd over de staat van de ambtelijke organisatie**. De resultaten zijn beschreven in het rapport 'Second opinion op de doorontwikkeling: behoefte aan rust, daadkracht en focus'. Directie en management geven een vervolg aan de acties uit het rapport. Een organisatievisie is ontwikkeld met drie strategische doelen en er is invulling gegeven aan veel projecten waaronder verbeteren ziekteverzuim (duurzame inzetbaarheid), verhogen van de instroom, verlagen van de uitstroom en 'koesteren en waarderen medewerkers'. Op 31 januari 2023 is in de commissie Bestuur en Financiën een toelichting gegeven op het document 'Staat van de organisatie 2022' over de stand van zaken met betrekking tot de organisatieontwikkeling. Wij werken samen met de regiogemeenten in U10-verband aan de grote maatschappelijke opgaven. In 2022 is **het Integraal Ruimtelijk Perspectief vastgesteld**. In dat perspectief staan voor de grote maatschappelijke opgaven woningbouw, energietransitie, economische ontwikkeling, mobiliteit en het behoud en ontwikkeling van groen en landschap, belangrijke uitgangspunten en kansen voor de gemeente Stichtse Vecht.

Het 'inwonerspanel' is in het vierde kwartaal als pilot opgezet en geïmplementeerd. Een eerste peiling heeft inmiddels plaatsgevonden.

In 2022 is **de participatie leidraad** vastgesteld door het college. Daarnaast waren er diverse gesprekken en werksessies met de Raad over participatie en de participatieleidraad. Naast de participatieleidraad hebben we een toegankelijke participatie-toolbox gemaakt. Dat geeft overzicht van verschillende middelen die online en offline ingezet kunnen worden bij participatietrajecten.

Programma 2 Veiligheid

Wij stimuleren en faciliteren **maatschappelijke betrokkenheid**, waarbij zelfredzaamheid voorop staat. In 2022 hebben signaleringsteams en buurtpreventiegroepen een financiële bijdrage ontvangen voor de veiligheid in hun eigen wijk.

De Persoonsgerichte aanpak (PGA) zetten wij in voor personen met complexe zorg en veiligheidsproblematiek, met als doel overlast en criminaliteit terug te dringen. Na twee jaar gebruik te hebben gemaakt van PGA X systeem blijkt dat het muteren van informatie in dit systeem eraan bijdraagt dat de informatiewisseling op een zorgvuldige en effectieve wijze gebeurt. Het gebruik van het PGA X-systeem beviel zo goed, dat de toepassing is uitgebreid naar de jeugdaanpak.

Wij blijven inzetten op **de preventie van digitale veiligheid**. We gaven vervolg aan de succesvolle inzet van project Hackshield. Dit project heeft een dubbel doel: jongeren worden opgeleid tot cyberagents en zij leiden op hun beurt ouderen op binnen dit programma. Daarnaast zijn in de week van de veiligheid in oktober 2022 bewustwordings- en weerbaarheidstrainingen georganiseerd voor inwoners en ondernemers.

In januari 2021 zijn we gestart met het plan van aanpak **Maarssebroek: Samen Schoon, Heel en Veilig**, waarin we specifiek kijken naar het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid in Maarssebroek. In 2022 zijn er werkzaamheden uitgevoerd voor de korte termijn zoals: groenonderhoud, schoonmaken van de tunnels in Maarssebroek, bomenonderhoud en- reconstructies in de openbare ruimte. Daarnaast zijn er verschillende acties uitgevoerd om jongerenoverlast tegen te gaan.

Om **het veiligheidsniveau** te behouden is de aanpak op traditionele vormen van criminaliteit ook in 2022 voortgezet. Daarbij is de geregistreerde criminaliteit in Stichtse Vecht gedaald.

Programma 3

De thema's binnen **het uitvoeringsprogramma Stichtse Vecht op weg naar nieuwe energie** zijn nader geïdentificeerd, mede met het oog op het coalitieakkoord en de explosief gestegen gasprijzen. Binnen de thema's hebben we stappen gezet voor energiebesparing bij inwoners, o.a. met de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW), bestrijding energiearmoede en de pilot aardgasvrij Op Buuren.

Nadat eind 2021 de aanbesteding voor het groenbestek Integraal beheer Openbare ruimte heeft plaatsgevonden, lag in 2022 de nadruk op **het monitoren van het onderhoudsniveau**. In 2022 lag de focus vooral op het wegwerken van achterstanden zoals het snoeien van beplanting en bomen. Hierin zijn grote stappen gemaakt. Dit merken we vooral in de terugloop van klachten en Fixi-meldingen.

Uw raad stelde in juni de locatie vast voor **een nieuw afvalscheidingsstation**, met bijbehorend investeringskrediet. Het ontwerpbestemmingsplan kan begin 2023 ter inzage worden gelegd.

Er zijn in 2022, in totaal 272 woningen gebouwd, waarvan 260 studentenwoningen en 12 woningen. Bij alle lopende projecten leggen wij nu 30% sociale huur en een percentage middenhuur per kern op. Dit laatste percentage varieert van 30% bij de grote kernen tot 5% bij de kleine kernen. Hiermee komen wij tegemoet aan de grote behoefte aan betaalbare woningen. Voor de transformatie van de Planetenbaan is een aanvraag voor de 4e tranche van de woningbouwimpuls gehonoreerd, dat bijdraagt aan een versnelling van dit project.

Programma 4

TIM Stichtse Vecht heeft dit jaar uitvoering gegeven aan de wijkteams, jeugdhulp en Wmo-begeleiding met een nieuwe organisatie. Samen met wijkteams, specialistische teams en met onderaannemers bieden zij zorg en ondersteuning aan inwoners. In de uitvoering zien we al voortgang in de beoogde transformatie. We zien een

lichte afname van zorg bij onderaannemers en een verschuiving naar de voorkant, waarbij ondersteuning van inwoners wordt geleverd vanuit de wijkteams en specialistische teams van TIM SV. Tegelijkertijd heeft TIM SV dit jaar te maken gehad met een fors hogere volume- en prijsontwikkeling dan in voorgaande jaren. Na extern onderzoek naar de oorzaak, hebben we voor 2022 een voorlopige toekenning gedaan van een aanvullende bijdrage. Op basis van de jaarrekening van TIM over 2022, volgt de definitieve verrekening.

In 2022 is vanwege de gestegen energieprijzen aan circa 1950 huishoudens met een laag inkomen een **energietoeslag** verstrekt van € 1.300.

Ook boden we aan 262 **ontheemde huishoudens uit Oekraïne** maatschappelijke opvang en begeleiding door de zowel de gemeente als maatschappelijke partners en vrijwilligers. Het gaat onder andere om (een combinatie van) leefgeld, leerlingenvervoer, onderwijs en huisvesting.

We stimuleren dat iedereen naar vermogen mag deelnemen aan de samenleving. Dit doen we door uitvoering te geven aan **het actieplan Stichtse Vecht werkt**. De focus ligt op het begeleiden van statushouders, jongeren en mensen die om wat voor reden dan ook moeilijk aan het werk komen. In 2022 is aan 130 geplaatste statushouders een traject aangeboden in de vorm van arbeidsmarktparticipatie of de zogenaamde Zelfredzaamheidsroute. Jongeren in de bijstand krijgen extra aandacht door vaststelling en uitvoering van de Regionale Aanpak Jeugdwerkloosheid Midden-Utrecht. Dit doen we door het inzetten van jobcoaching, lifecoaching en het begeleiden van jongeren richting (vervolg) onderwijs.

Samen met Kansis werken we aan **een toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf**. Centraal staat, naast de bestaande diensten voor de huidige Wsw-populatie, begeleiding aan- en ondersteuning van inwoners die vallen onder de Participatiewet.

Programma 5

In 2022 is **de bouw gestart van het Harmonieplein**. Het ontwerpproces en de **budgetaanvraag van het project Broeckland college** is afgerond. Voor het project **Zuilense Vecht** is met de school een convenant over o.a. het bouwheerschap afgesloten. **De locatie van Wereldkidz aan de Buitenweg** wordt aangepast aan de huidige onderwijsconcepten en als dat nodig is een levensduur verlengende investering, zodat de komende jaren (circa 25 jaar) vervangende nieuwbouw op dezelfde of een andere locatie niet nodig is.

Het Nationaal Programma Onderwijs loopt. Meer dan de helft (56,27%) van de NPO middelen is door de scholen aangevraagd voor schooljaar 2022/2023. Het meest gekozen aanbod zijn weerbaarheidstrainingen, kunst- en cultuurprogramma's en sport- en spelvoorzieningen. Er is een mooie verdeling van het keuzebudget tussen de pijlers: Zorg op of via school (36,8%), Talentontwikkeling (39,3%) en Taalondersteuning (23,9%). Lokale aanbieders zijn volop betrokken.

De uitvoering van **de harmonisatie van de buitensport** is in 2022 verder voorbereid. We doorliepen een succesvol mediationstraject met de voetbalverenigingen. Na het akkoord van alle voetbalverenigingen is de basis gelegd voor verdere afronding van de harmonisatie buitensport. Het definitieve besluit raadsbesluit is in maart 2023 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Het Nationale Sportakkoord is ondergebracht in **het Lokaal Sportakkoord Stichtse Vecht**. De uitvoering van het Lokaal Sportakkoord liep vertraging op door de coronamaatregelen, maar we haalden deze in 2022 in. Wij geven nu extra impuls aan de uitvoering, door meer initiatieven van de 6 themagroepen uit te voeren en met extra beschikbare middelen.

Bestuursrapportage 2022

In de Bestuursrapportage 2022 werd bij het financiële beeld een negatief resultaat van € 3,8 miljoen verwacht. Het tekort nam gedurende het jaar verder toe, door de hogere kosten voor de uitvoering van de jeugdzorg en Wmo door TIM SV. Dit was ten tijde van de Bestuursrapportage nog niet bekend. Een deel van de hogere uitgaven wordt binnen het programma van het sociaal domein opgevangen, onder andere doordat de rijksbijdrage voor de regeling Regeling opvang ontheemden Oekraïne hoger is dan de toegerekende kosten. Het tekort wordt verder opgevangen door de hogere algemene uitkering over 2022 en de aangehouden buffer van de stelposten 'achteruitgang algemene uitkering' en 'loon- en prijsontwikkeling'. Het werkelijke resultaat over 2022 bedraagt € 4,3 miljoen positief. Dit komt vooral door vooruit ontvangen bijdragen in de algemene uitkering in december 2022, welke voor 2023 zijn bestemd. Daarnaast zijn er niet uitgegeven incidentele budgetten. Incidentele budgetten, die hun oorsprong hebben in 2022 en in 2023 worden uitgegeven, zijn in het raadsvoorstel voor overheveling opgenomen.

Rekeningresultaat 2022 in een oogopslag

In onderstaande tabel vindt u in één oogopslag een overzicht van het rekeningresultaat 2022. Onder de tabel treft u een analyse op hoofdlijnen. Een meer uitgebreide analyse ten opzichte van de begroting is opgenomen in bij de programma's.

Programma (x €1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
1. Bestuur	-81.531	-88.647	7.116
2. Veiligheid	6.159	5.999	160
3. Fysiek	21.063	20.705	358
4. Sociaal	44.345	48.202	-3.857
5. Samenleving	10.088	9.392	696
Totaal	124	-4.348	4.473

Analyse op hoofdlijnen

Voor programma 1 (Bestuur) wordt het voordelige effect vooral veroorzaakt door hogere inkomsten uit de algemene uitkering en de aangehouden buffer van de stelposten 'achteruitgang algemene uitkering' en 'loon- en prijsontwikkeling'. De overschrijding van de loonsom is € 2,3 miljoen en wordt op totaalniveau toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Op programma 2 (Veiligheid) is een klein voordelig effect, dat wordt veroorzaakt door vacatureruimte en lagere uitgaven voor het integraal veiligheidsplan dan begroot.

Ook programma 3 (Fysiek) heeft op totaalniveau nagenoeg geen afwijking. Bij de analyse van het programma zijn diverse voor- en nadelen verklaard.

In programma 4 (Sociaal) komt het nadeel uit op € 3,9 miljoen. Dit komt vooral door de hogere kosten voor de uitvoering van de jeugdzorg en Wmo door TIM SV (€ 6,3 miljoen). Een voordelige effect (€ 2,1 miljoen) komt doordat de rijksbijdrage van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne hoger is dan de kosten, die we er rechtstreeks aan toe hebben gerekend. Vooral overheadkosten en huisvestingskosten zijn niet (volledig) toegerekend in deze crisissituatie.

Het voordelig effect op het programma Samenleving is € 0,7 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door niet uitgegeven incidentele budgetten, zoals voor het uitvoeringsprogramma economie en de ontvangen bijdrage van het Rijk voor de erfgoeddeal.

Ontwikkeling Algemene reserve

De onderstaande stortingen en onttrekkingen voor 31 december 2022 zijn verwerkt op basis van raadsbesluiten. De mutaties na 31 december 2022 zijn gebaseerd op raadsbesluiten in 2023 en het voorstel voor resultaatbestemming 2022. In het raadsvoorstel bij de programmarekening 2022 is een afzonderlijk voorstel opgenomen over de resultaatbestemming van 2022. We stellen u voor om het positieve rekeningresultaat over 2022 van € 4,3 miljoen te storten in de Algemene reserve. De resultaatbestemming is een voorstel dat gaat over de overheveling van budgetten en de vorming of onttrekking aan reserves.

Verloop Algemene reserve (x €1.000)	Bedrag
Saldo 31 december 2021	12.152
<i>Stortingen:</i>	
Begroting 2022 : Voordelig begrotingssaldo 2022	413
Jaarrekening 2021 : Voordelig rekeningsaldo 2021	1.902
Bestuursrapportage 2022 : Opheffen risicoreserve Corona	2.252
Septembercirculaire 2022 : Compensatie invoering omgevingswet voorgaande jaren	509
<i>Onttrekkingen:</i>	
Jaarrekening 2021 : Budgetoverheveling van 2021 naar 2022	-2.573
Jaarrekening 2021 : Toevoeging aan reserve onderhoud kapitaalgoederen (sport)	-272
Saldo 31 december 2022	14.383
<i>Stortingen:</i>	
Begroting 2023	272
Voorstel jaarrekening 2022 : Voordelig rekeningsaldo 2022	4.348
Voorstel jaarrekening 2022 : Toevoeging van reserve onderhoud kapitaalgoederen (geluidschermen)	158
Voorstel jaarrekening 2022 : Verhaalbare kosten gebiedsfonds Planetenbaan/Ruimtekwartier	250
<i>Onttrekkingen:</i>	
Besluit investeringsbijdragen buitensport (7 maart 2023) overheveling budget 2022 naar 2023	-322
Besluit decembercirculaire 2022 (7 maart 2023) : Overheveling extra middelen energietoeslag 2023	-1.025
Voorstel jaarrekening 2022 : Budgetoverheveling van 2022 naar 2023	-2.073
Prognose saldo 27 juni 2023, op basis van voorstellen aan de raad	15.991

Leeswijzer

Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2022 van de gemeente Stichtse Vecht. Met de Jaarstukken leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid. We laten zien wat we in 2022 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost. Op grond van de Gemeentewet (artikelen 198 en 200) dient uw raad de Jaarstukken vast te stellen vóór 15 juli 2022. De Jaarstukken zijn het laatste product in de jaarlijkse planning-en control cyclus.

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) maakt onderscheid tussen het jaarverslag (de beleidsverantwoording) en de financiële jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit het programmaplan (een programma is een samenhangend geheel van activiteiten) en de verplichte paragrafen. De financiële jaarrekening is opgebouwd uit de balans, het overzicht van baten en lasten met toelichting en een bijlage met de baten en lasten per taakveld.

Belangrijk!

Bij de financiële cijfers worden lasten met een positief getal weergegeven en baten met een negatief getal. Dat betekent dat een positief saldo met een negatief getal wordt weergegeven en een negatief saldo met een positief getal. Onttrekkingen uit de reserves zijn voor de exploitatie een baten en dus een negatief getal.

Toevoegingen aan de reserves zijn lasten voor de exploitatie en dus een positief getal

Voor de leesbaarheid is gekozen om bedragen af te ronden op € 1.000. Het kan gebeuren dat hierdoor bij afronding een minimaal verschil optreedt. Daar waar bedragen op € 1 staan, wordt dit toegelicht.

Jaarverslag

In de programma's wordt het uitgevoerde beleid verantwoord door beantwoording van drie vragen, ook wel de 3W-vragen. De vragen zijn: **wat** wilde de gemeente bereiken in het afgelopen jaar? **Wat** hebben we daarvoor gedaan? **Wat** heeft het gekost?

Dit jaar was het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen en een nieuw college van B&W. Hierdoor wordt in het jaarverslag eerst verantwoording afgelegd over doelstellingen en activiteiten voor 2022 zoals beschreven in de begroting 2023. Dit is het hoofdstuk 'Coalitieakkoord Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht'.

Vervolgens wordt verantwoording afgelegd over de doelstelling en activiteiten per programma, zoals beschreven in de begroting 2022. In dit hoofdstuk geven stoplichten de mate van realisatie van de mijlpalen aan. De legenda van het stoplicht is :

- Groen : gerealiseerd in 2022.
- Rood : niet gerealiseerd in 2022.
- Oranje : gedeeltelijk gerealiseerd in 2022. Dit komt vooral voor indien meerdere mijlpalen zijn benoemd per doelstelling.

De financiële overzichten per programma bevatten een afzonderlijke toelichting op de lasten en de baten en op de mutaties van de reserves. Een afzonderlijke toelichting vindt plaats indien de afwijking tussen de begroting na wijziging en de realisatie groter is dan € 50.000 per taakveld of op die afwijkingen met politieke relevantie. De analyse van de lasten vindt plaats naar de volgende onderdelen: toegerekende personeelslasten, kapitaallasten en overige lasten. De afwijkingen voor de toegerekende personeelslasten (loonsom organisatie) per programma wordt op totaalniveau (€ 2,3 miljoen) toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. De afwijkingen voor de kapitaallasten voor in totaal € 0,3 miljoen worden op taakveldniveau toegelicht in een tabel in de jaarrekening in de toelichting bij het overzicht van baten en lasten.

Paragrafen

De paragrafen zijn een dwarsdoorsnede van de programma's, gezien vanuit een door het BBV voorgeschreven perspectief. Vaak gaat het om programma overstijgende beleidslijnen voor beheersmatige aspecten of reguliere activiteiten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het aanvullende inzicht in vergelijking met de programma's. Zo wordt in de paragrafen stilgestaan bij de volgende onderwerpen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit door het BBV voorgeschreven financiële overzichten met toelichting:

- Overzicht van baten en lasten met de toelichting. Dit wordt ook wel de winst en verliesrekening of exploitatie genoemd.
- Balans met toelichting.
- Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (de zogenaamde SISA verantwoording).
- Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld. Dit is het overzicht van baten en lasten volgens een door het CBS voorgeschreven indeling.

